

[Koulutus- ja ammatinvalinta](#)

Ihmisen hyvinvoinnin perusta on päästä käyttämään osaamistaan ja kykyjään. On uskallettava vaatia itselleen oikeutta tutustua ja kokeilla erilaista tekemistä ja opiskelua. Muuten vaarana on, että toteuttaa ulkopuolisten odotuksia ja vaatimuksia. Saattaa esimerkiksi ohjautua opintoihin vanhempien tai asiantuntijan näkemyksen perusteella ilman, että itse on tietoinen siitä, mitä haluaa. Tästä seuraa usein, että opiskelu on raskasta, jolloin on vaikea motivoitua ja sitoutua opintoihin. Vastaa siis kysymykseen ”Mitä minä haluan?” ennen kuin hakeudut opintoihin.

Usein kuulee, kuinka ammatinvalintapäätökset on tehty hyvin heppoisilla tiedoilla: ”Kuulosti hyvältä”, ”Kaveri haki” tai ”Ei ollut muutakaan”. Ammatinvalintaan kannattaa panostaa, sillä se säästää monelta murheelta jatkossa. Monet miettivät omia mahdollisuuksiaan uskaltamatta kertoa niistä muille. Silloin käy helposti niin, että samat ajatukset toistuvat jatkuvasti ja koko asian ajattelu alkaa ahdistaa. Hakemus täytetään viime hetkellä. Kun ei tulla valituksi, todetaan ettei se olisikaan ollut mun juttu. Tämän välttämiseksi olisi tärkeää toimia ajattelun lisäksi.

Toimintaa on se, että kertoo ajatuksistaan toiselle, esimerkiksi ”Ajattelin hakeutua merkonomikoulutukseen”. Toimintaa voi olla myös koulun nettisivuilla vierailu tai soitto opinto-ohjaajalle. Toiminnan tuloksena herää tuntemuksia, kuten ”Tää kuulostaa just mun jutulta” tai ”Toi ei sovi mulle”. Näistä tuntemuksista syntyy uusia ajatuksia. Kun koulutukseen hakeutumista ja ammatinvalintaa ajattelee ja sen suhteen myös toimii, omat ajatukset asiasta vahvistuvat. Toiminnan kautta saadaan lisätietoa, kokemuksia ja uusia ajatuksia valintoihin liittyen. Silloin asia tuntuu etenevän ja päätöksen tekeminen on helpompaa.

Monissa kouluissa on oppilaanohjausta, jossa esitellään opiskelumahdollisuuksia. Harvoin on kuitenkaan resursseja panostaa opiskelijan omaan prosessiin, jossa itse tutkitaan ja arvioidaan kiinnostavaa alaa. Järjestä itsellesi aikaa miettiä, mitä haluat, ja puhu rohkeasti ammatinvalintaan liittyvistä unelmistasi ja toiveistasi. Kannattaa myös hyödyntää ammattilaisten asiantuntijuutta, kun sen tekee omia toiveitaan kunnioittaen.

Vaikka olisit juuri keskeyttänyt opinnot, tuntisit itsesi epäonnistuneeksi ja tilanteesi toivottamaksi, niin toivoa on. Kun pysähtyy hetkeksi pohtimaan omaa osaamistaan, kykyjään, unelmiaan ja voimavarojaan, löytää vastauksen kysymykseen ”Mitä minä haluan?”. Siitä seuraa motivaatiota ja sitoutumista, jotka auttavat uusissa haasteissa ja lisäävät hyvinvointia. Motivaatio on tärkeä osa myös työllistymistä. Motivaatio saattaa esimerkiksi korvata työkokemuksen puutteet työelämään siirryttäessä.

Koulutus- ja ammatinvalinta eivät kuitenkaan ole kaikki kaikessa. Koulutuspuhintojen rinnalle on tärkeää löytää myös muita arvoja esimerkiksi arjen pienistä teoista ja muusta mielekkästä toiminnasta. Kun toimii arjessaan aktiivisesti, riittää energiaa myös opiskeluun tai työllistymiseen.

Jokaisella on oikeus työhön ja opiskeluun sekä tukeen omien toiveiden toteuttamiseksi.

Lisätietoa koulutukseen ja ammatinvalintaan liittyen:

- [Opintopolku.fi](https://opintopolku.fi) – Palvelu kokoaa yhteen verkosta löytyvät koulutustiedot ja tarjoaa tietoa esimerkiksi ammateista, opintojen rahoituksesta ja yrittäjyydestä.
- [Studentum.fi](https://studentum.fi) – Tietoa koulutusvaihtoehdoista, opiskelusta, pääsykokeista, opintojen rahoituksesta ja opiskelusta ulkomailla. Sivuilta löytyy myös ammatinvalintatesti ja opiskelijahaastatteluita.
- [Ammattinetti.fi](https://ammattinetti.fi) – Tietoa ammateista ja ammattialoista sekä tarinoita työelämään sijoittumisesta.
- [Työvoimatoimiston nuorten palvelut](https://tyovoimatoimiston.nuortenpalvelut.fi) – Apua ammatinvalintaan ja koulutukseen hakeutumiseen. Tietoa työpaikoista, työnhausta, nuorisotakuusta ja työmarkkinatuesta.

Jyrki Rinta-Jouppi

työ- ja koulutusvalmentaja

Lähteet

Hämäläinen, R. (2013, toim): [Skarpataan ja harpataan: Ettei yksikään putoaisi](#). Osaava Ohjaus-projekti 2013.

Source URL:

<https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/tietoartikkelit/koulutus-tyo-ja-raha/koulutus-ja-ammatinvalinta>